

то. Мъченическата смъртъ, която претърпѣлъ за христовата вѣра братъ му Боянъ, може бы силно да е повлияла върху ума и сърцето му. Но както и да е, той нѣмалъ въ духа си онѣзи сила за да приеме открито ученіето христово и да подбуди къмъ туй и поданнытъ си. Промыслътъ оставилъ на преемника му Бориса да свърши туй велико дѣло, както ще видимъ въ слѣдующыя періодъ.

§. 18. Единъ погледъ назадъ.

Колкото говорихмы до тукъ за българскыя народъ, водѣны по отрывочнытъ извѣстія, записаны отъ лѣтописцытъ, явно свидѣтельствува, че исторіята на този народъ до IX столѣтіе не представя нищо особено, освѣнь стремителны втурванія на имперскытъ земи. Тѣй «изъ степитъ на Велика Скитія, пише Палаузовъ ⁽³³⁾, еява са при устіята дунавскы ордата на лихы всадницы, която смѣло са хвърля на другыя брѣгъ прѣвъ Дунава, покорява славенскытъ племена, които обитавали мирно въ предѣлытъ на Имперіята, и не виднѣждь направа да потрепери и самата Византія. Единчкыйтъ, неизмѣный пѣтъ на завоеванія въ тѣзи епоха съставя страната, която са простира отъ Дунавската делта на долу по западното прибрѣжје на черно море до Пропонтида. Но когато, въ първытъ години на IX в., кнезътъ на Тисскытъ българи, Крумъ, са еви съ сѣщото време повелитель и Дунавскытъ Българи, завоеваніята на послѣднитъ зематъ в ече много по широки размѣры. Тукъ е видѣтъ стремленіето къмъ държавенъ животъ, къмъ централизация, между туй, когато до туй време не са знае даже, дѣ е былъ разбитъ главныйтъ имъ станъ. Сичкыйтъ си животъ Крумъ преминжлъ въ по-

(33) Въкъ Болгаре каго царя Симеона, стр. 4—5.